

1

DALIS

Vadovėlis

Matematika

2

klasė

Maži milžinai

šviesa

TURINYS

1. SKAIČIAI IR SKAIČIAVIMAI NUO 0 IKI 100 8

Ką jau žinau apie skaičius nuo 0 iki 100?	10
Pagal kokią taisyklę sudaryta seka?	12
Kurį sudėties būdą pasirinksi?	14
Kurį atimties būdą pasirinksi?	16
Kaip rasti nežinomą skaičių?	18
Kaip eilute sudėti du dviženklus skaičius peržengiant dešimtį?	20
Kaip stulpeliu sudėti du dviženklus skaičius peržengiant dešimtį?	22
Kaip iš pilnų dešimčių atimti dviženklį skaičių išardant dešimtį?	24
Kaip eilute iš dviženklio skaičiaus atimti dviženklį išskaidant atėminį?	26
Kaip stulpeliu iš dviženklio skaičiaus atimti dviženklį išardant dešimtį?	28
Kaip spręsti tekstinius sudėties uždavinius?	30
Kaip spręsti tekstinius atimties uždavinius?	32
Kaip sukurti ir pavaizduoti tekstinį uždavinį?	34
Pažaisk ir pasitikrink, ko išmokai!	36
Uždavinynas	38

2. DAUGYBA 46

Kas yra daugyba?	48
Kaip vienodų dėmenų sudėtį pakeisti daugyba?	50
Kaip dauginti iš 2?	52
Kaip dauginti iš 3?	54

Kiek kartų padidėja sekos narys?	56
Kaip dauginti iš 4?	58
Kaip dauginti iš 5?	60
Kaip dauginti iš 0 ir iš 1?	62
Kaip dauginti iš 10?	64
Kaip naudotis daugybos lentele?	66
Kaip spręsti daugybos uždavinius?	68
Kaip sukurti matematinį žaidimą?	70
Pažaisk ir pasitikrink, ko išmokai!	72
Uždavinynas	74

3. DALYBA 82

Kas yra dalyba?	84
Koks daugybos ir dalybos veiksmų ryšys?	86
Kaip dalyti iš 2?	88
Kaip rasti pusę?	90
Kaip dalyti iš 3 ir 4?	92
Kas yra talpos dalyba?	94
Kaip rasti trečdalį ir ketvirtadalį?	96
Kas yra lyginiai ir nelyginiai skaičiai?	98
Kaip dalyti iš 5?	100
Kiek kainuoja viena prekė?	102
Kaip sumažinti skaičių kelis kartus?	104
Pažaisk ir pasitikrink, ko išmokai!	106
Uždavinynas	108

TEKSTINIŲ UŽDAVINIŲ SPRENDIMO ŽINGSNIAI 113

PAŽAISK IR PASITIKRINK, KO IŠMOKAI! ATSAKYMAI 114

1. SKAIČIAI IR SKAIČIAVIMAI NUO 0 IKI 100

➡ P. 3

KĄ SUŽINOSIME?

- Sudarysi dviženklus skaičius iš pateiktų skaitmenų. Nurodysi, kiek šie skaičiai turi dešimčių ir vienetų.
- Pasirinksi sudėties ir atimties būdą ir atliksi veiksmus nuo 0 iki 100.
- Rasi nežinomą skaičių ir pasitikrinsi, ar teisingai jį apskaičiavai.
- Paaškinsi, kaip sudėti ir atimti du dviženklus skaičius eilute ir stulpeliu.

KĄ TYRINĖSIME?

- Nustatysi ir pasakysi taisyklę, pagal kurią sudėliota pateikta seka.
- Atliksi schemomis pavaizduotus veiksmus.

Ko mokysimės, ką veiksime?

Tu jau pažįsti visus skaičius nuo 0 iki 100. Kai išmoksi juos sudėti ir atimti, spręsti ir kurti tekstinius uždavinius, lengviau įveiksi gyvenimo iššūkius.

KĄ KURSIME?

- Nubraižysi uždavinio schemą, pasirinksi tinkamą veiksmą ir uždavinį išspręsi.
- Pavaizduosi tekstinius sudėties arba atimties uždavinius.
- Pristatysi sukurtą tekstinį uždavinį klasės draugams.

Ką jau žinai, moki? Aptark su klasės draugais.

moks.link/bhsd

KAIP STULPELIU SUDĖTI DU DVIŽENKLIUS SKAIČIUS PERŽENGIANT DEŠIMTĮ?

1 Patyrinėk schemas ir pasakyk trūkstantį sakinio žodį.

Skaičiuoti eilute jau moki. Sudėdami stulpeliu mokstome taip pat, tik užrašome kitaip.

$$\begin{array}{r} 38 \\ + 26 \\ \hline \end{array}$$

$8 + 6 = 14$ Pirmiausia sudedu

$$\begin{array}{r} 38 \\ + 26 \\ \hline 4 \end{array}$$

$8 + 6 = 14$ Gautą dviženklį skaičiaus vienetą rašau po

$$\begin{array}{r} 1 \\ 38 \\ + 26 \\ \hline 4 \end{array}$$

$8 + 6 = 14$ Gautą dešimtį pasižymiu prie

$$\begin{array}{r} 1 \\ 38 \\ + 26 \\ \hline 64 \end{array}$$

$1 + 3 + 2 = 6$ Sudedu dešimtį ir gautą skaičių parašau po

2 Įsižiūrėk į užrašytus veiksmus. Parašyk sąsiuvinyje ir atlik tik tuos veiksmus, kuriuose sudedant vienetą susidaro nauja dešimtis.

$$\begin{array}{r} 38 \\ + 59 \end{array} \quad \begin{array}{r} 27 \\ + 36 \end{array} \quad \begin{array}{r} 48 \\ + 25 \end{array} \quad \begin{array}{r} 78 \\ + 21 \end{array} \quad \begin{array}{r} 39 \\ + 60 \end{array} \quad \begin{array}{r} 18 \\ + 14 \end{array} \quad \begin{array}{r} 81 \\ + 15 \end{array} \quad \begin{array}{r} 44 \\ + 56 \end{array}$$

P. 16–17

Kai stulpeliu sudedami du dviženkliai skaičiai ir peržengiama dešimtis, patariama pasižymėti naujai susidariusią dešimtį.

$$\begin{array}{r} 1 \\ 57 \\ + 25 \\ \hline 82 \end{array}$$

$7 + 5 = 12$
 $5 + 2 + 1 = 8$

3 Pažaiskite poromis.

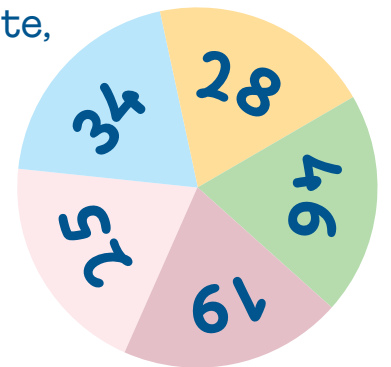
1) Užsimerkite ir beskite pirštu kiekvienas į skirtingą skaičių ratą.

2) Abu skaičius, į kuriuos pataikėte, kiekvienas sudėkite stulpeliu.

3) Gautus atsakymus patikrinkite tarpusavyje.

4) Žaidimą kartokite bent 5 kartus.

4 Vietoje spalvotų langelių parink tokius skaitmenis, kad lygybė būtų teisinga.

$$\begin{array}{|c|c|} \hline \text{green} & 2 \\ \hline 2 & \text{pink} \\ \hline 4 & 0 \\ \hline \end{array}$$

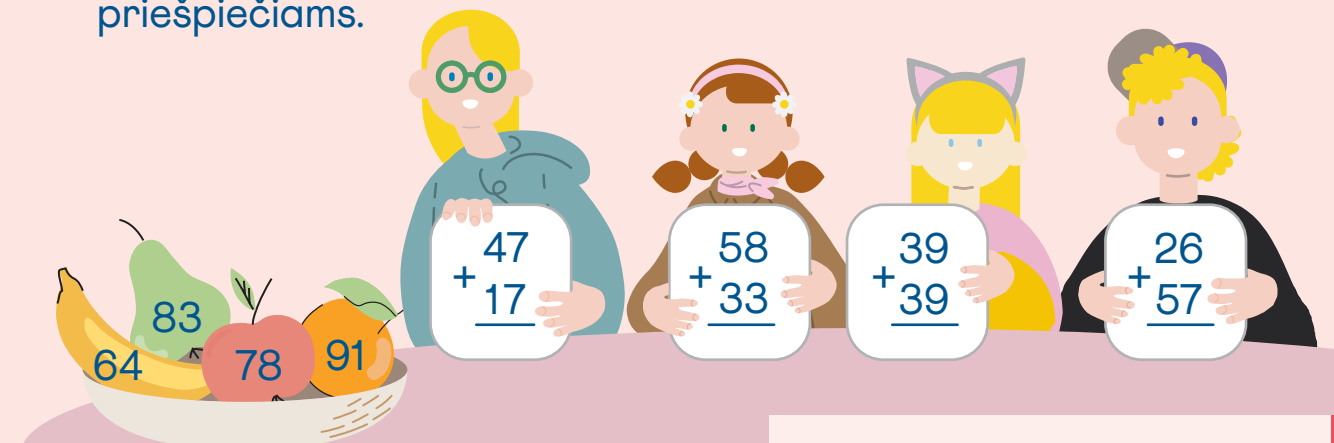
$$\begin{array}{|c|c|} \hline 6 & \text{yellow} \\ \hline 1 & 7 \\ \hline \text{pink} & 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{|c|c|} \hline 1 & 9 \\ \hline 3 & \text{light blue} \\ \hline \text{purple} & 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{|c|c|} \hline 4 & \text{green} \\ \hline \text{yellow} & 8 \\ \hline 6 & 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{|c|c|} \hline 2 & 7 \\ \hline \text{light blue} & 8 \\ \hline 9 & \text{pink} \\ \hline \end{array}$$

Suskaičiuok ir sužinok, kokį vaisių kiekvienas vaikas atsinešė priešpiečiams.

KAIP SUKURTI IR PAVAIZDUOTI TEKSTINĮ UŽDAVINĮ?

„Mažų milžinų“ klasės vaikai Luknė, Tauras, Lukas ir Paula iš dėžės paėmė po krūvelę detalių. Jas suskaičiavo, statė statinius ir kūrė tekstinius uždavinius.

1 Pastatyk statinį bei sukurk uždavinių ir tu! Remkis šiais žingsniais:

- 1) Paimk saują kaladėlių ir suskaičiuok, kiek detalių turi.
- 2) Palygink savo ir draugo detalių skaičių. Dviese sukurkite tekstinį uždavinį su šiais skaičiais ir užrašykite jį ant popieriaus lapo.
- 3) Abu kartu pastatykite statinį.
- 4) Suskaičiuokite, kiek detalių panaudojote statiniui. Sukurkite tekstinį uždavinį su šiuo skaičiumi.
- 5) Apsikeiskite uždaviniais su kita pora. Išspręskite juos remdamiesi keturiais tekstinio uždavinio sprendimo žingsniais.

➡ P. 113

Tekstinio
uždavinio dalys:

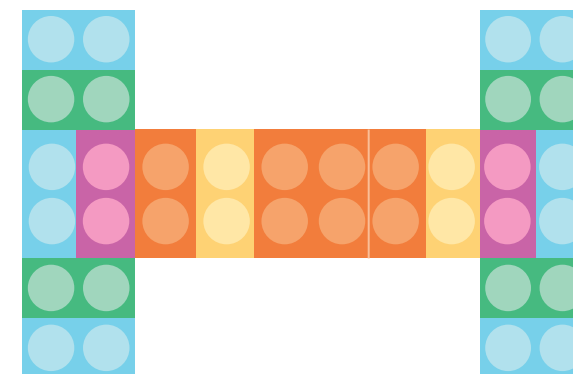
Sąlyga

Klausimas

Sprendimas

Atsakymas

2 Paula nupiešė savo pastatytą statinį iš viršaus.

- Nupiešk savo statinį, kaip jis atrodo iš viršaus.

Aptarkite savo uždavinius su klasės draugais.

- a) Kaip sekėsi išspręsti draugų sukurtus uždavinius?
- b) Kaip pavyko sukurti tekstinius uždavinius: ar aiški uždavinio sąlyga, ar tinkamai parinktas klausimas?
- c) Kuri veikla pamokoje geriausiai pavyko?

PAŽAISK IR PASITIKRINK, KO IŠMOKAI!

Kiekviename bloke pasirink po užduotį ir jį įveik.

1

a) Iš pateiktų skaitmenų sudaryk didžiausią ir mažiausią dviženklį skaičių.
4 5 7 3 9

b) Iš pateiktų skaitmenų sudaryk didžiausią dviženklį skaičių. Kiek šis skaičius turi dešimčių ir kiek vienetų?
8 2 6 3 7

c) Apskaičiuok didžiausio ir mažiausio dviženklį skaičių skirtumą.

2

a) $59 < \square$ $81 > \square$ $3\square < \square 0$ $\square 7 < 8\square$

b) Koks skaičius yra 5 vienetais didesnis už 47?

c) Skaičių 40 padidink 3 dešimtimis.

3

a) Kokių šios sekos skaičių trūksta? 23, 33, 43, 53, ..., ...

b) Sukurk didėjančią kas 2 vienetus skaičių seką. Ją turi sudaryti 5 sekos nariai. Pradėk nuo 42.

c) Įvardyk taisyklę, pagal kurią sudaryta ši skaičių seka.
91, 88, 85, 82, 79.

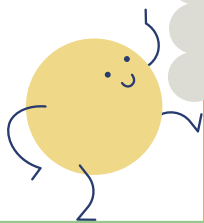
4

a) Koks skaičius uždengtas?
 $59 - \square = 48$

b) Sudėties veiksmui parašyk 2 atimties veiksmus.
 $56 + 7 = \square$
 $\square - \square = \square$
 $\square - \square = \square$

c) Pabaik sakinį.
Norint rasti nežinomą atėminį, reikia ...

P. 29

Keturias užduotis jau atlikai! Pamąstyk, ar pasirinkai užduotis, kurios atitinka tavo galias.

5

a) Kurių dviejų skaičių suma lygi 76?
54, 34, 29, 62, 47.

b) Skaičiuok sumas nuo žemiausios eilutės ir rask trūkstamus skaičius.

29

21

17

c) Pirmas dėmuo 35. Antras dėmuo 7 vienetais didesnis. Rask šių skaičių sumą.

6

a) Apskaičiuok.
 $40 - 23 =$

50

- 16

b) Apskaičiuok skirtumą išskaidydamas atėminį.
 $53 - 26 = 53 - \square - \square = \square$

c) Rask didžiausio ir mažiausio skaičių skirtumą ir jį padidink viena dešimtimi.
29, 74, 84, 19, 63.

7

a) Kaip trumpiname žodžius, rašomus prie atlikto veiksmo?
metras – ...
vaisiai – ...
valanda – ...
euras – ...

b) Greta turi 56 kriaukles. Prie jūros savaitgalį ji surinko dar 25 kriaukles. Kiek kriauklių dabar yra Gretos kolekcijoje?

c) Kuri schema tinka uždaviniui, kurio klausimas: Kiek iš viso ...?

A

24

56

B

?

24

8

a) Paula nupiešė 56 komiksų paveikslėlius, o jos draugė Lina – 38. Kiek mažiau komiksų paveikslėlių nupiešė Lina?

b) Duotai sąlygai sukurk klausimą.
Ažuolas pas močiutę pirmadienį surinko 25 obuolius, o antradienį – 9 obuoliais daugiau.

c) Pagal duotą schemą sukurk uždavinį ir jį išspręsk.

45

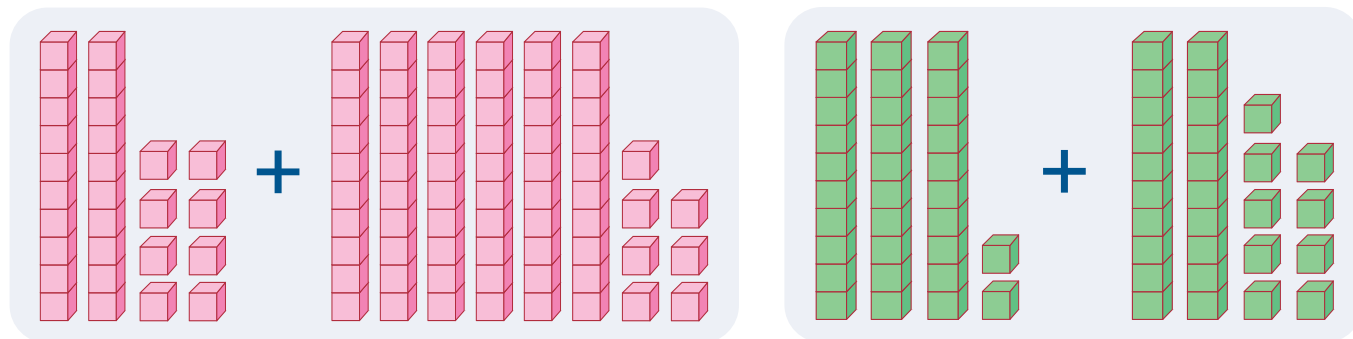
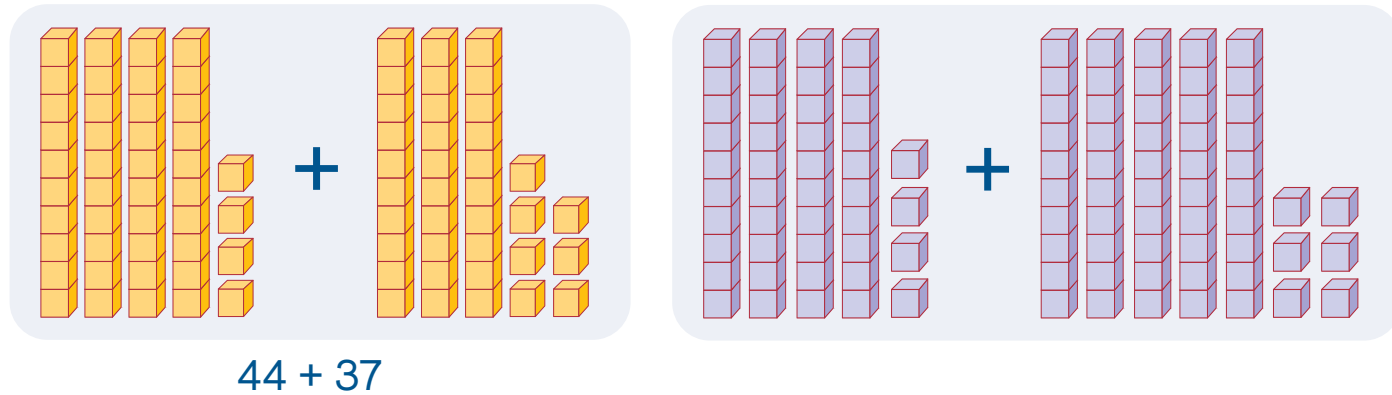
?

63

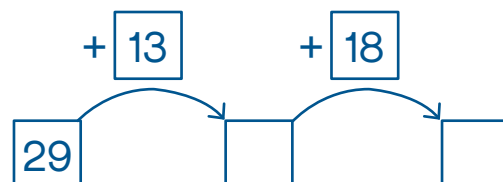
UŽDAVINYNAS

KAIP EILUTE SUDĖTI DU DVIŽENKLIUS SKAIČIUS PERŽENGIANT DEŠIMTĮ?

1 Pavaizduotus veiksmus parašyk skaitmenimis ir atlik.

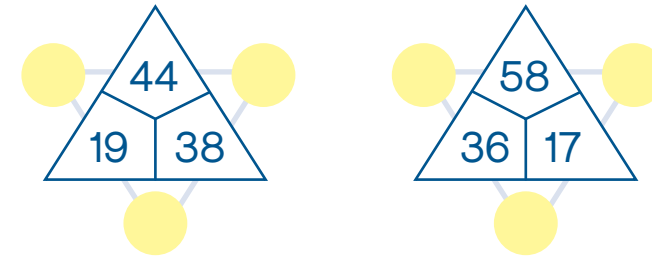
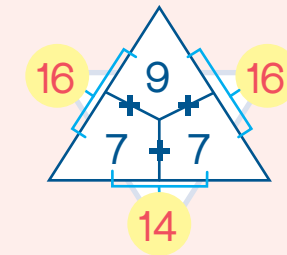

2 Atlik veiksmus ir išsiaiškink, kokie skaičiai turėtų būti įrašyti į langelius.

3 Rask, kokius skaičius uždengia skrituliai.

Pavyzdys.

4 Apskaičiuok sumas.

Pavyzdys. $37 + 17 = (30 + 10) + (7 + 7) = 40 + 14 = 54$

$$38 + 28$$

$$48 + 37$$

$$45 + 26$$

$$59 + 41$$

5 Iš duotų skaičių parink tris skaičius, kurių suma būtų lygi 100. Veiksmą parašyk.

6 Parink du dėmenis taip, kad suma būtų 100.

$$35 + \square + \square = 100$$

$$46 + \square + \square = 100$$

$$21 + \square + \square = 100$$

$$53 + \square + \square = 100$$